

Sygn. akt II Ca 1086/13, II Cz 1334/13

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Nowak (sprawozdawca)
Sędziowie:	SO Krystyna Dobrowolska SR (del.) Anna Krawczyk
Protokolant:	Paulina Florkowska

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2014 r. w Krakowie

na rozprawie sprawy z wniosku (...) Bank (...) S.A w W.

przy uczestnictwie G. K. (1), J. K. (1), M. K. i R. K. (1)

o stwierdzenie nabycia spadku po R. K. (2)

na skutek apelacji uczestnika G. K. (1)

i zażalenia wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Olkuszu

z dnia 30 stycznia 2013 r., sygnatura akt I Ns 571/11

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że punktowi I nadać brzmienie:

„I. stwierdzić, że spadek po R. K. (2), synu J.i J.zmarłym dnia (...). w O., ostatnio stale zamieszkałym w K.na podstawie ustawy nabył syn M. K.oraz syn R. K. (1)– każdy w 1/2 części”;

2. oddalić zażalenie;

3. stwierdzić, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty postępowania odwoławczego związane ze swoim udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 4 kwietnia 2014 roku

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy stwierdził, że spadek po R. K. (2), zmarłym w dniu(...)w O., ostatnio zamieszkałym w K.przy ulicy (...), na podstawie ustawy nabyli bracia spadkodawcy- G. K. (1)i J. K. (1).

Za bezsporne Sąd uznał, że R. K. (2)urodzony (...)w O., będący synem J. K. (2)z domu Ś.oraz J. K. (3), ostatnio zamieszkały w K.przy ulicy (...), zmarł w dniu (...)roku w O., jako kawaler. Rodzice R. K. (2)również zmarli. Przy tym J. K. (2)zmarła (...)roku w O., a J. K. (3)zmarł w dniu (...)roku w O.. Spadek po J. K. (2)z domu Ś.córce J.i M., zmarłej dnia (...) roku w O.nabyli na podstawie ustawy jej synowie- G. K. (1), syn J.i J., J. K. (1)syn J.i J.oraz R. K. (2), syn J.i J.po 1/3 części każdy z nich.

W dniu 25 września 2008 roku pomiędzy (...) Bank S.A, członkiem (...)z siedzibą w L., reprezentowanym przez G. K. (2)i R. P.a R. K. (2)została zawarta umowa o korzystanie z karty kredytowej nr (...). Jej warunki, w tym terminy spłaty zadłużenia, zostały wówczas szczegółowo określone. Ponadto Sąd ustalił następujący stan faktyczny: Jedynymi żyjącymi krewnymi R. K. (2)są jego bracia- J.i G.K.. Nigdy wcześniej nie toczyła się sprawa o spadek po R. K. (2), który nie pozostawił testamentu. Żaden ze spadkobierców nie złożył oświadczenia o przyjęciu bądź odrzuceniu spadku, nie zrzekł się dziedziczenia a także nie został uznany za niegodnego dziedziczenia. W terminie 6 miesięcy od dokonania ogłoszeń o toczącej się sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po R. K. (2)nie ujawniła się jakakolwiek zainteresowana osoba.

Ujawnieni uczestnicy postępowania w osobach braci spadkodawcy- G.i J.K. w toku sprawy, mimo prawidłowego wezwania, nie stawili się i nie brali udziału w sprawie.

Biorąc pod uwagę ustalony w sprawie stan faktyczny oraz żądania zawarte we wniosku sporządzonym przez pełnomocnika wnioskodawcy Sąd stwierdził, że spadek po R. K. (2)synu J.i J.zmarłym w dniu (...) roku w O., ostatnio stale zamieszkałym w K., na podstawie ustawy nabyło rodzeństwo- G. K. (1)syn J.i J.i J. K. (1), syn J.i J., każdy po 1/2 części.

Zgodnie z brzmieniem art. 926.§ 2. kc dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. Z faktu natomiast, iż spadkodawca zmarł on jako bezdzietny kawaler, którego jedynymi żyjącymi krewnymi są bracia- J.i G.K. wywnioskował, że zgodnie z porządkiem dziedziczenia ustawowego określonego brzmieniem przepisów kodeksu cywilnego wynika, iż każdy z braci nabył po 1/2 części spadku po R. K. (2)(art. 932§4 kc „Jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przysługiwał, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych”).

W punkcie II i III rzeczonoego postanowienia z kolei poniesionymi kosztami postępowania obciążono wnioskodawcę oraz nakazano pobranie od wnioskodawcy (...) Bank (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa 1.238 tytułem brakujących wydatków na ogłoszenia.

Zauważyć przy tym należy, że w postępowaniu nieprocesowym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie (art. 520 k.p.c.), co oznacza, że każdego z nich obciążają koszty dokonanej przez niego czynności oraz czynności podjętej w jego interesie. Od reguły tej występują wyjątki (art. 520 § 2 i 3 k.p.c.), a mianowicie, gdy uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania lub gdy ich interesy są sprzeczne, przy tym podstawą stosunkowego rozdzielenia kosztów nie będzie, jak ma to miejsce w procesie (art. 100k.p.c.), porównanie zakresu ostatecznego uwzględnienia żądań, lecz różny stopień zainteresowania uczestników wynikiem postępowania lub sprzeczność interesów.

Jakkolwiek co do zasady trudno jest w sprawach o stwierdzenie nabycia spadku doszukiwać się braku interesu uczestników w jego stwierdzeniu, gdyż zazwyczaj interes wszystkich uczestników jest tu zbieżny, oczekują oni bowiem na orzeczenie o stwierdzeniu nabycia spadku, niezależnie od tego, czy sami - i w jakim udziale - dziedziczą spadek, to jednak na gruncie niniejszej sprawy nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż uczestnicy J.i G.K.w toku całego kilkuletniego postępowania nie wykazywali jakiegokolwiek zainteresowania jego tokiem. Uczestnicy ci nie odbierali adresowanych

do nich przesyłek, które ze skutkiem doręczenia pozostawiono w aktach sprawy. Także charakter roszczenia z jakiego wywodzi swoją legitymację do występowania w niniejszej sprawie wnioskodawca w postaci zawartej ze spadkodawcą umowy o kartę kredytową powoduje, że na gruncie niniejszej sprawy jest on jedynym podmiotem żywotnie zainteresowanym jej rozstrzygnięciem. To z kolei powoduje, że Sąd uznał za zasadne, także w świetle zasad słuszności, nakazanie pobrania od wnioskodawcy (...) Bank (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.238, która uzasadniona jest wydatkami poniesionymi na poczynione w toku postępowania ogłoszenia w prasie i w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, które konieczne były ze względu na niemożliwość odebrania zapewnienia spadkowego od uczestników postępowania w osobach J. i G. K..

Powyższe postanowienie zaskarżył uczestnik G. K. (1), który zarzucił naruszenie prawa procesowego tj. art. 677§1 k.p.c. w zw. z art. 670 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym ustaleniu spadkobierców i wnosił o zmianę postanowienia i stwierdzenie nabycia spadku po R. K. (2) na rzecz jego synów M. K. i R. K. (1) ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Do apelacji zostały dołączone odpisy skrócone aktów urodzenia uczestników M. K. i R. K. (1).

Odnosnie rozstrzygnięcia o kosztach orzeczonych w punkcie II i III zażalenie złożył wnioskodawca, zarzucając mu naruszenie art. 530 § 3 k.p.c. poprzez błędną wykładnię i uznanie, że w przedmiotowej sprawie nie zachodzi wyjątek od reguły, iż każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. Wnosił o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez obciążenie uczestników kosztami postępowania, ewentualnie obciążenie uczestników w 2/3 z wnioskodawcą w 1/3.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna, a zażalenie podlegało oddaleniu.

Sąd Okręgowy przyjmuje za własne ustalenia Sądu Okręgowego za wyjątkiem ustalenia, że spadkodawca nie posiadał zstępnych. W tym zakresie bezspornym ostatecznie było, że spadkodawca posiadał dwóch synów M. K. i R. K. (1).

Zgodnie z treścią art. 670 k.p.c., w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą. W postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku sąd wymienia spadkodawcę oraz wszystkich spadkobierców, którym spadek przypadł, jak również wysokość ich udziałów. Z przytoczonych unormowań wynika, że w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku rola sądu jest determinowana ustawowym obowiązkiem działania z urzędu, a rozstrzygnięcie zapada bez względu na wnioski stron, lecz stosownie do wyników postępowania dowodowego oraz norm prawa materialnego, znajdujących zastosowanie w ustalonym stanie faktycznym sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, IV CSK 129/09, niepubl.). Konsekwencją ustalenia, że spadkodawca posiadał synów i braku testamentu jest konieczność zastosowania art. 931§1k.c. zgodnie, z którym w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek dziedziczą oni w częściach równych.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie wykazało zaś, aby dzieci spadkodawcy odrzuciły spadek, bądź zrzekły się dziedziczenia.

Wobec powyższego zmieniono zaskarżone postanowienia na podstawie art. 386§1 k.p.c. w zw. z art. 13§2 k.p.c.

Nie jest zasadne zażalenie wnioskodawcy albowiem w nin. sprawie uczestnicy G. K. (1) i J. K. (1) nie byli spadkobiercami, a zatem zgodnie z art. 671 k.p.c. nie mogli złożyć zapewnienia. Zgodnie z tym przepisem za dowód, że nie ma innych spadkobierców, może być przyjęte zapewnienie złożone przez zgłaszających się spadkobierców. Zatem nawet stawienie się tych uczestników, nie mogłoby spowodować zaniechania ogłoszenia. Jednocześnie brak było podstaw do odstąpienia od zasady wyrażonej w art. 520§1 k.p.c, a wszystkie czynności w nin. sprawie były podjęte w interesie wnioskodawcy.

O kosztach w postępowaniu odwoławczym wywołanych apelacją uczestnika i zażaleniem wnioskodawcy także orzeczono na podstawie art.520§1 k.p.c. w zw. z art.391§1 k.p.c. i art.13§2k.p.c. albowiem wygrywający uczestnik nie zgłosił wniosku o zasądzenie kosztów w przypadku zmiany postanowienia, a wnioskodawca nie oponował przeciwko wnioskowi apelacji.